

RUIMTE VOOR MENSEN

ROMTE FOAR MINSKEN

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
VVD Fryslân**

Provinciale Staten 2011-2015

18 oktober 2010

Inhoudsopgave

1. De VVD in Fryslân	3
2. Wonen	4
3. Werken	5
4. Een veilig bereikbaar Fryslân	8
5. Natuur, milieu en landschap	9
6. Water en waddenzee	11
7. Zorg	13
8. Onderwijs	14
9. Fryske taal, cultuur en sport	15
10. Besturen in Fryslân	17
11. Financiën	19

1. De VVD in Fryslân

De VVD is een partij die open staat voor iedereen die de overtuiging heeft, dat vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, (sociale) rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid van alle mensen de fundamentele behoren te zijn van elke samenleving. Vanuit deze liberale visie maakt de Friese VVD zich sterk voor de kansen en ontwikkeling van de bewoners van Fryslân en de kwaliteit van het leven, wonen en werken binnen Fryslân. **Ruimte voor mensen** ofwel **Romte foar minsken** is dan ook het motto voor het verkiezingsprogramma van de VVD Fryslân. Letterlijk en figuurlijk!

De VVD stelt de inwoner van Fryslân centraal. De vrije mens, die zich zo goed mogelijk wil ontplooiën en die een terughoudende en een goed aangestuurde en gecontroleerde overheid belangrijk vindt. Een overheid echter die niet elk individueel probleem kan oplossen.

De VVD staat voor een kleine, krachtige overheid. De VVD wil minder regels, minder bureaucratie en dus ook minder ambtenaren. De VVD wil de bestuurlijke drukte verminderen. Stelregel hierbij is dat er niet meer dan twee bestuurslagen betrokken zijn bij het vaststellen en uitvoeren van het beleid en het toezicht daarop. De kerntaken van de provincie liggen op het terrein van de ruimtelijke ordening, wegen en kanalen. Meer specifiek voor de provincie Fryslân kunnen daaraan worden toegevoegd Friese taal en cultuur. Zorg en welzijn is geen primaire kerntaak van de provincie, met uitzondering van de jeugdzorg, dat nu nog een wettelijke taak van de provincie is.

Continuering van dienstverlening ten behoeve van de inwoners van Fryslân, een lage lastendruk en het voeren van een gericht stimuleringsbeleid op het gebied van economie en infrastructuur, gaat wat de VVD betreft boven het -ten koste van alles- handhaven van een omvangrijke provinciale organisatie. De VVD wil dat bij voorgestelde plannen of maatregelen duidelijke doelen worden vastgelegd. Daarbij moet duidelijk worden aangegeven wat de te verwachten kosten en baten zijn. De VVD zet zich in voor een sterke economie, omdat een baan de mens meer vrijheid en voldoening geeft dan een uitkering.

Door actief contact te onderhouden met de inwoners, het bedrijfsleven en de maatschappelijke organisaties van Fryslân, weet de VVD wat er leeft in de provincie. Inwoners van Fryslân kunnen hun VVD volksvertegenwoordigers altijd aanspreken op de invulling van hun taak in Provinciale Staten en om uitleg vragen. Het beste beleidsinzicht wordt bereikt door de provincie in te trekken, het oor te luisteren te leggen, door gesprekken met betrokkenen aan te gaan en een breed draagvlak te creëren. Zonder te verzanden in "u vraagt, wij draaien".

De provincie staat als bestuurslaag onder druk. Er wordt openlijk getwijfeld aan het nut en de toegevoegde waarde van de provinciale bestuurslaag. Voor de VVD in Fryslân staat het bestaansrecht van de provincie Fryslân niet ter discussie. Wel zijn wij van mening dat de provincie terug moet keren naar haar kerntaken. De provinciale organisatie zal zich hierop moeten aanpassen. De teruglopende financiën van de provincie vereisen eveneens een diepgaande oriëntatie op taken van de provincie en op (de omvang van) de provinciale organisatie die daarbij past.

**DE VVD HEEFT VERTROUWEN IN MENSEN.
WIJ HOPEN DAT U VERTROUWEN HEEFT IN DE VVD!**

2. Wonen

Goede leefomgeving

Fryslân is onlangs uitgeroepen tot de mooiste provincie van Nederland. De VVD is daar trots op! Wij willen deze 'titel' houden zonder dat Fryslân verandert in een museumlandschap waar niets kan of mag. De provincie moet daarvoor heldere randvoorwaarden stellen die antwoord geven op de vraag hoe de ruimte moet worden ingericht, gebruikt en beheerd.

De VVD wil een mooi én dynamisch Fryslân waar de mensen graag wonen, recreëren, werken én investeren. De VVD biedt daarom binnen de gestelde randvoorwaarden, zoals ruimtelijke inpasbaarheid, graag een kans aan (particuliere) initiatiefnemers die willen investeren in steden, dorpen en buitengebied, met een hoge ruimtelijke kwaliteit.

De provincie is dé bestuurslaag die verantwoordelijk is voor het regionale omgevingsbeleid. Dit is van groot belang voor het behoud en versterken van een goede kwaliteit van de leefomgeving. De VVD vindt het belangrijk dat er op voorhand duidelijkheid is over de mogelijkheden die de provincie biedt (aan gemeenten, waterschappen, burgers, bedrijven en investeerders). Zo kan er geen schimmig tussengebied ontstaan waarbij alles kan worden besproken, maar waarbij niets vaststaat en alles steeds weer anders kan uitpakken.

Een liberale verordening op grond van de Wet op de Ruimtelijke Ordening maakt duidelijk waarop elke belanghebbende recht heeft.

Door de schaalvergroting in de agrarische sector, ontstaat leegstand van boerderijen. De VVD is voorstander van ruimere mogelijkheden tot functiewijziging van deze gebouwen in het landelijk gebied. Nieuwe bewoners/gebruikers moeten zich er wel van bewust zijn dat ze zich vestigen in een agrarische omgeving. Immers, deze bedrijvigheid draagt mede bij aan het behoud van kwaliteit van leven en leefomgeving.

Wonen

De VVD vindt dat mensen in beginsel zelf mogen bepalen waar en hoe ze willen wonen, mits deze initiatieven passen in de gekozen ruimte. Het is aan de provincie om hiervoor heldere, eenduidige kaders te scheppen.

De overheid moet het eigen woningbezit stimuleren. De provincie moet gemeenten, woningcorporaties en marktpartijen stimuleren een gevarieerd woningbouwbeleid te voeren. Speerpunten zijn het zo lang mogelijk blijven wonen in eigen wijk of dorp en ruimte bieden aan de diverse wensen van de verschillende categorieën woonconsumenten, zoals bijvoorbeeld ouderen en starters. De VVD vraagt in het bijzonder aandacht voor de huisvesting van senioren, met name in de dorpen.

De Stedelijke Vernieuwingsgelden moeten worden ingezet om het bovengenoemde beleid te realiseren, maar ook om de gevolgen van krimp op een goede manier op te vangen. Dat wil zeggen dat sloop van woningen mogelijk wordt gemaakt, waarbij er minder of geen woningen voor terugkomen, maar bijvoorbeeld meer groen.

De VVD vraagt daarmee specifiek aandacht voor de transformatie van de woningmarkt.

Krimp

Feit is dat de bevolking op het platteland gaat krimpen. Vooral in Zeeland, Limburg en Groningen, maar ook in delen van Fryslân zal de komende 20 à 30 jaar het bewonersaantal dalen. Naast deze natuurlijke krimp neemt het aantal huishoudens toe, maar elk huishouden kent minder personen. Op deze verdunning (minder personen per huis), maar ook op vergrijzing en ontgroening moet worden geanticipeerd met een woningbouwbeleid op maat, met een gevarieerder woningaanbod. Daarbij staat voor de VVD de vraag centraal.

De krimp van het aantal inwoners op het platteland heeft gevolgen voor de leefbaarheid en dienstverlening. Een aantal dorpen zal veranderen in woondorpen; de verschillende diensten zullen zich in een centrumdorp in de buurt bevinden. De VVD wil nagaan of door inzet van ICT-oplossingen de beschikbaarheid van primair onderwijs overal gewaarborgd kan worden.

In het kader van behoud van leefbaarheid op het platteland moet de dienstverlening behouden blijven op centrale locaties. Door krachtenbundeling zijn kwaliteit en continuïteit gewaarborgd. Voorwaarde daarbij is wel goede bereikbaarheid, ook met openbaar vervoer. De VVD is voor goede wegen en een lage wegenbelasting. De auto is immers onmisbaar op het platteland.

Een krimpende bevolking op het platteland hoeft geen probleem te zijn. Leegstand is dat wel. Woningbouwcorporaties en verhuurders moeten daarom meer rekening houden met de wensen van de (nieuwe) bewoners, zoals aangepaste huizen bouwen voor senioren of huizen daarvoor verbouwen. Innovatie en creativiteit op het gebied van voorzieningen kunnen van krimp een kans maken. Projecten op dat gebied, die aansluiten bij provinciale taken, verdienen steun. De provincie moet op een adequate manier inspelen op mogelijkheden en kansen van functiewijziging.

3. Werken

Voor een economisch goede toekomst van Fryslân zijn ondernemers onmisbaar. Het zijn de ondernemers in kleine en middelgrote bedrijven die investeren in nieuwe ideeën en innovatieve technieken. Het midden- en kleinbedrijf (MKB) is de banenmotor van Fryslân. De VVD vindt dat de overheid ondernemers niet moet vertellen hoe zij moeten ondernemen, maar de overheid kan wel een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van bedrijven door het schrappen van overbodige regels en procedures.

Groei van werkgelegenheid komt vooral door groei van het midden- en kleinbedrijf. In de provincie Fryslân valt ruim 90% van het totale bedrijfsleven onder het kleinbedrijf, een goede relatie met deze sector is essentieel. De VVD wil dat het provinciaal bestuur van Fryslân, in samenwerking met de Friese gemeenten, maatregelen treft die het ondernemers gemakkelijker maakt te ondernemen. De VVD gaat voor minder regels en minder toezicht. Uitgangspunt is vertrouwen in het bedrijfsleven, niet wantrouwen.

Innovatie

De VVD juicht vernieuwende en slimme initiatieven die het MKB versterken, van harte toe en wil deze initiatieven stimuleren, indien noodzakelijk met eenmalige financiële injecties.

In Fryslân zijn er al verschillende economische- en bedrijfsontwikkelingen die zorgen voor veel dynamiek, innovatie en werkgelegenheid. De sterke (fijn)metaalindustrie, landbouw, watertechnologie en (zorg- en cultuur)toerisme zijn hiervan enkele voorbeelden. De VVD wil de juiste voorwaarden creëren waarbinnen deze innovatieve ontwikkelingen nog verder tot bloei kunnen komen.

Investeren in een duurzame economie is voor de VVD vanzelfsprekend! Fryslân is de mooiste provincie van Nederland en dat moet zo blijven. En dat kan door de juiste balans te vinden tussen economie en ecologie.

Bedrijventerreinen

De VVD wil dat zorgvuldig met de ruimte wordt omgesprongen. Daarom wil de VVD oude(re) bedrijventerreinen (tijdig) revitaliseren of herstructureren. Dat vraagt om een gemeenschappelijke inspanning van het bedrijfsleven en de overheid. De lokale overheden dragen primair de zorg voor goed onderhoud van hun bedrijventerreinen. De VVD streeft daarnaast naar regionale bedrijventerreinen, gebaseerd op regionaal economisch beleid met heldere afspraken met de partijen die dat moeten realiseren, gemeentegrens overschrijdend. De provincie kan een grotere rol spelen bij de ruimtelijke planning van deze grotere bedrijventerreinen. Indien regionale bedrijventerreinen goed zijn georganiseerd vervalt de noodzaak van provinciaal zonebeleid.

Voor bedrijventerreinen die worden gerevitaliseerd of geherstructureerd met provinciale middelen zal parkmanagement altijd een voorwaarde zijn. De kans op toekomstig verval wordt hiermee geminimaliseerd.

Vakonderwijs

Goede opleidingen zorgen voor de hard nodige aanwas van vakmensen. De VVD wil het bedrijfsleven en het onderwijs dichterbij elkaar brengen. Onderlinge uitwisseling van kennis en ervaring met elkaar is hierbij cruciaal. Studenten en scholieren moeten nauw contact hebben met hun toekomstige werkgevers in de provincie Fryslân. Hier ligt wat de VVD betreft een ondersteunende taak voor de provinciale overheid.

Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme zijn buitengewoon belangrijke pijlers voor de provinciale economie. Het Friese Meren Project is een belangrijk en succesvol investeringsproject voor de provinciale economie geweest. Investeringsprojecten, welke kunnen bijdragen aan een verdere verbetering van de toeristische infrastructuur, mogen rekenen op provinciale ondersteuning. Waar mogelijk wil de VVD dit continueren. De VVD wil, als onderdeel van economische beleid, prioriteit geven aan projecten die toegevoegde

waarde leveren aan het toeristische product, extra inkomsten of bestedingen genereren, extra werkgelegenheid creëren en/of seizoenverlenging bewerkstelligen. Ruimere brugbediening en beter op elkaar afgestemde brugbedieningstijden zijn een meerwaarde voor het product watersport. Een betere afstemming tussen de brugbedieningsregimes van de verschillende partijen is cruciaal (rijk, ProRail, provincie, Marrekrite, gemeente). Centrale brugbediening biedt kansen om dit, binnen bestaande budgetten, te realiseren. Op drukke kruispunten van waterwegen en wegen moet in de spits een balans worden gevonden tussen de toeristische en bereikbaarheidsbelangen. De mogelijkheden voor het afschaffen van het klompke-jild in de provincie moeten worden onderzocht.

De Fryske kultuur en natuer bieden uitstekende mogelijkheden voor toerisme. Met het oog op seizoenverlenging is cultuurtoerisme een belangrijke pijler. Verder draagt een betere ontwikkeling en bekendmaking van mogelijkheden voor buitensporten, zoals bijvoorbeeld verbreding van watersporten, meerdaagse wandelingen en paardrijdtochten bij aan de promotie van Fryslân, als het gebied voor sportieve vrijetijdsbesteding, voor jong en oud

Toeristische natuurbeleving bestaat bij de gratie van onze natuer. Regeltjes mogen er niet toe leiden dat oeverzones of bosgebieden worden afgesloten voor recreatief medegebruik.

Fryslân is een sterk merk. De VVD vindt dat de provinciale overheid motivator en stimulator moet zijn bij behoud en versterking van dit merk. Provincie, gemeenten en ondernemers moeten gezamenlijk zorgen voor een attractief pakket van evenementen en activiteiten in de provincie.

Landbouw

De VVD waardeert het agrarisch ondernemerschap in onze provincie. De agrarische sector levert een belangrijke bijdrage aan landschapsbeheer en de uitstraling van Fryslân. De VVD is tegen onttrekking van goede landbouwgebieden voor "natuurontwikkeling". De combinatie waarbij agrariërs tevens landschapsbeheer uitoefenen (zogenaamde groene diensten) wordt gestimuleerd. De VVD vindt dat er dan marktconforme vergoedingen tegenover moeten staan. Agrarische ondernemers moeten hun activiteiten kunnen combineren met recreatie/toerisme, natuurbeheer en/of andere bedrijvigheid.

De VVD wil het gebruik van duurzame energiebronnen, zoals aardwarmte, zonne-energie, reststoffen en vergisting van groenafval binnen de agrarische sector stimuleren.

In provinciale waterplannen wordt expliciet aandacht geschonken aan de waterhuishouding voor agrariërs. Verduurzaming en voorzien in de eigen waterbehoefte worden gestimuleerd.

Woonfuncties in het buitengebied en nieuwe functies voor leegkomende agrarische gebouwen mogen geen belemmering vormen voor de bedrijfsvoering

Door de automatisering en de economische ontwikkeling in de landbouw komen er steeds minder agrarische bedrijven, maar de resterende bedrijven worden vaak wel grootschaliger. De VVD wil ruimte bieden aan die grootschalige ontwikkeling, mits dat landschappelijk goed inpasbaar is. De "Nije Pleats" is voor de VVD een instrument om samen met de gemeenten de inpasbaarheid goed in te vullen. De VVD vindt dat nieuwe glastuinbouwgebieden moeten aansluiten bij bestaande glastuinbouwgebieden.

4. Een veilig bereikbaar Fryslân

Infrastructuur

Prettig wonen, werken en recreëren in Fryslân worden mede bepaald door de bereikbaarheid van huis, bedrijf en camping. Een goede infrastructuur voor het vervoer van personen, goederen en informatie is noodzakelijk. De komende jaren worden in Fryslân enkele grote infrastructurale werken gerealiseerd, waaraan de afgelopen jaren achter de schermen hard is gewerkt. Te denken valt aan de Haak om Leeuwarden, Knooppunt Joure, de N 381, de Centrale As en de doorgaande Rijksweg bij Harlingen. De VVD is blij met de realisatie of uitbreiding van deze wegen; ze verbeteren de bereikbaarheid, de doorstroming en de veiligheid in onze provincie. In de komende periode mag hierop in ieder geval niet worden bezuinigd.

Resterende verkeersknelpunten moeten, efficiënt, worden opgelost. De VVD wil hierin blijvend investeren. De verbindingen met het Westen, zowel over de afsluitdijk als via de poort van Fryslân, Lemmer, zijn daarbij essentieel. Ook de verbindingen met de overige landsdelen en de toekomstbestendigheid van die verbindingen moeten daarbij doorslaggevend zijn.

Goede en veilige fietsroutes moeten zorgen voor meer gebruik van de fiets. Fietspaden worden aangelegd onder verantwoordelijkheid van gemeenten. Alleen ontbrekende schakels tussen gemeenten kunnen voor een eventuele provinciale bijdrage in aanmerking komen.

De VVD is tegenstander van de onrendabele investering in het spoor Heerenveen – Groningen. De gigantische hoeveelheid middelen die daarin worden geïnvesteerd, kan beter en effectiever elders worden benut, bijvoorbeeld in het oplossen van de nog resterende verkeersknelpunten of in de aanleg van een mogelijke spoorverbinding via de Afsluitdijk.

Openbaar vervoer

Openbaar vervoer wordt door de VVD niet gezien als vervanger voor de auto, maar als aanvulling erop. Een goed functionerend openbaar vervoernetwerk is daarbij essentieel. Het slim combineren van verschillende vormen van openbaar vervoer kan tot een beter netwerk leiden. Het aanbod van openbaar vervoer moet vraaggestuurd zijn.

Bij een te lage frequentie van de buslijnen en te weinig reizigers, kan er beter ingezet worden op een goede, frequente dienstregeling op andere lijnen, in plaats van het krampachtig vasthouden aan de instandhouding van onrendabele lijnen.

De VVD wil betaalbaar en veilig openbaar vervoer. Landelijk is steeds vaker sprake van geweld in het openbaar vervoer. De VVD wil dit in Fryslân voorkomen. Preventief moet iedere bus en trein voorzien worden van een camera.

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is voor de VVD een belangrijk punt van aandacht. De provincie dient haar rol als regisseur, facilitator en waar nodig als financier met kracht voort te zetten. Speciale aandacht moet worden besteed aan de verkeersveiligheid rond scholen. De VVD is bereid daarvoor middelen vrij te maken.

Vervoer over water

Transport over water is een duurzame aanvulling, dan wel vervanging van transport over de weg. De VVD wil het transport over water stimuleren en faciliteren. De VVD vindt dat er op strategische locaties aan het water ruimte moet zijn voor de ontwikkeling van terminals.

De VVD is voor een fijnmazige waterinfrastructuur, waarbij ook de oude waterwegen weer in functie hersteld kunnen worden.

5. Natuur, milieu en landschap

Natuur

De diversiteit van het Friese landschap en de openheid ervan zijn van grote betekenis voor de inwoners van de provincie, maar ook voor de bezoekers. Het karakter van het Friese landschap moet behouden blijven, zonder daarmee de ontwikkeling van de provincie te belemmeren.

De kwaliteit van het buitengebied is een van de belangrijkste factoren voor de leefbaarheid van het platteland. Een groot deel van het landschap wordt beheerd door de agrarische sector en andere particuliere grondbezitters. Iedere grondbeheerder moet opereren binnen de provinciale kaders. Dit vraagt van de provincie duiding van de landschappelijke betekenis van landschapselementen.

Het open karakter van weidegebieden is belangrijk voor Fryslân. Bijvoorbeeld de Friese meren, het veenweidegebied of de Waddeneilanden zijn ieder op hun eigen manier van grote betekenis. Elk gebied vraagt echter een eigen aanpak waarbij maatwerk vereist is. Natuurbeheer moet in de visie van de VVD zoveel mogelijk in handen zijn van de particuliere grondbezitters. Beheer is geen overheidstaak. Toezien op behoud ervan echter wel, evenals de duiding van de natuurwaarde.

Voor het behoud van de agrarische cultuurgronden zijn gezonde agrarische bedrijven nodig. De agrarische sector moet zich in Fryslân kunnen blijven ontwikkelen om ook in de toekomst het agrarisch landschap te behouden en onderhouden. Dit vraagt duidelijke kaders voor landschappelijke inpassing van agrarische bedrijvigheid.

Natura 2000 aanwijzing en realisatie Ecologische Hoofd Structuur (EHS) hebben ertoe geleid dat veel agrarische gebieden qua ontwikkeling op slot zitten. Bovendien zijn de aangewezen gebieden versnipperd over de provincie. De VVD is van mening dat de provincie er op moet toezien dat er geen nadelige gevolgen ontstaan. De uitvoering van de ontwikkelingen, zoals genoemd in de beheerplannen, moet zijn geborgd. Als

het niet haalbaar is of als er geen budget voor is, dan moeten de beperkingen in de beheerplannen worden opgeheven.

Waarschijnlijk zullen de onderdelen van de EHS en Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG), die na de landelijke ombuigingen nog resteren, gedecentraliseerd worden naar de provincies met een korting op het budget van 25%. Van belang daarbij is dat de doelstelling EHS neerwaarts wordt bijgesteld. De VVD wil de taken zoveel mogelijk binnen de over te hevelen budgetten uitvoeren. En zal indien noodzakelijk pleiten voor het beperken van de EHS.

Milieu

De VVD heeft oog voor het milieu! De VVD staat onder andere voor een verantwoord energiebeleid. Fossiele brandstoffen zijn eindig, vervuilend en komen uit instabiele regio's waarvan we niet afhankelijk willen zijn. De VVD wil toe naar schone en hernieuwbare vormen van energie.

De VVD ziet toekomst in duurzame energie. Voor de economie liggen er grote kansen in het exporteren van de aanwezige kennis over schone technologieën. Zo wordt er gewerkt aan een schoner milieu, maar ook aan meer banen. De provinciale overheid heeft een voorbeeldfunctie als het gaat om het ontwikkelen van nieuwe technologieën.

Wat de VVD betreft, zouden wetenschappelijke vooruitgang en innovatie vanuit het bedrijfsleven hiervoor moeten zorgen. Hierin kan de provincie een belangrijke en betekenisvolle rol spelen: het stimuleren van economische ontwikkeling gebaseerd op kennis. De provincie niet als benepen bovenmeester die met allerlei heffingen en extra regels boven op de landelijke regels wat rommelt in de marge, maar een provincie die groot denkt, die visie uitstraalt. In dit perspectief liggen er grote kansen voor Fryslân!

De provincie moet geen specifieke technologieën subsidiëren, maar juist ruim baan geven aan nieuwe technieken die bijdragen aan een duurzame samenleving. De VVD vindt dat we toe moeten naar regelingen die niet de exploitatie subsidiëren, maar die de innovatie in schone en hernieuwbare energie stimuleren. Het ruimtelijke aspect speelt hierbij een grote rol. Binnen de gestelde randvoorwaarden bieden we graag ruimte aan initiatiefnemers die willen investeren in schone en hernieuwbare vormen van energie, mits landschappelijk goed inpasbaar. Hierbij denkt de VVD aan zonne-energie, biomassa en blauwe energie (uit zoet-zout water).

De VVD is echter geen voorstander van windmolens. Het rendement is beperkt. Windmolens draaien vooral op subsidie in plaats van wind. Bovendien moeten altijd andere vormen van energie als achtervang beschikbaar zijn, omdat het niet altijd waait. De inpassing in het landschap in Fryslân is bovendien vaak moeilijk.

Naast ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen wordt ingezet op energiebesparing. Zeker in bebouwde gebieden is hier nog veel te bereiken. Daar waar provinciaal ISV-geld wordt ingezet, moet energiebesparing een belangrijke voorwaarde zijn.

De VVD vindt dat verlichting op provinciale wegen tot een minimum moeten worden beperkt en waar mogelijk moet worden overgestapt op LED-verlichting.

De VVD wil bevorderen dat buiten en in open gebouwen armaturen worden toegepast die er voor zorgen dat alleen het te verlichten oppervlak of object wordt verlicht en dat het licht daarbuiten zo weinig mogelijk zichtbaar is. Verder wil de VVD

uitschakeling van verlichting, zoals bij gebouwen en reclames, in de nachtelijke uren, als deze verlichting geen doel meer dient.

De VVD is geen voorstander van opslag van CO₂ in Fryslân, zolang de techniek nog niet is uitontwikkeld en er geen volstrekte duidelijkheid is over eventuele risico's en nut en noodzaak niet zijn uitgekristalliseerd.

6. Water en Waddenzee

Water en waterbeheer

Zoet water is wereldwijd een schaars goed. Slechts 2 procent van al het water is zoet. Het beschermen en behouden van een voorraad zoet water is van levensbelang. Een waterrijke provincie als Fryslân kan daarin een belangrijke rol vervullen.

VVD Fryslân is tegen het inlaten van zout water in het IJsselmeer en het Lauwersmeer. Vanuit het perspectief dat zoet water schaars wordt, is een dergelijke optie onverantwoord. Grote zoetwatervoorraden, zoals het IJssel- en Lauwersmeer, moeten worden beschermd tegen verzilting. Voor de landbouw in Noord-Friesland blijft de bestrijding van de verzilting voortdurende aandacht vragen.

Bij calamiteiten moet een te veel aan water kunnen worden opgeslagen in natuurgebieden. Als tijdelijke berging op landbouwgrond onontkoombaar is, moet dit worden vergoed. Voorop staat echter dat het een taak van het waterschap is om te voorkomen dat hiervan gebruik moet worden gemaakt. Dit vraagt een actief peil- en maalbeleid, sneller anticiperend op actuele weersverwachtingen en/of signalen uit gebieden waar problemen dreigen. Daarnaast is investering in een extra gemaal een vereiste.

VVD Fryslân is tegen uitbreiding van de Friese boezem en kiest in plaats daarvan voor directe uitbreiding van de bemalingcapaciteit. Er mag verder geen landbouwgrond worden opgeofferd. In het kader van de toenemende verzilting, onder andere in Fryslân, zal hierop beleid moeten worden ontwikkeld. Behoud van zoet water is een belangrijk speerpunt en moet dat ook blijven. Daarnaast biedt stimulering van de ontwikkelingen van zilte teelten nieuwe economische kansen. Zilte teelten kunnen op termijn met name in de noordelijke delen van de provincie van betekenis zijn voor de agrarische sector. De hier ontwikkelde kennis, in samenwerking met kennisinstellingen in o.a. Leeuwarden en particuliere bedrijven, kan vervolgens van grote betekenis zijn voor vergelijkbare regio's in binnen en buitenland.

VVD Fryslân wil een veilig en betaalbaar waterbeheer waarbij soberheid en vakmanschap voorop staat. De VVD ziet bestaansrecht voor een zelfstandig Wetterskip Fryslân, waarbij de bestuurlijke vormgeving nog onderwerp van discussie zal zijn. Het waterschap moet prioriteit geven aan de volgende kerntaken:

1. Veiligheid door dijken, gemalen, sluizen en stuwen en een goed peilbeheer. Er moet zo snel mogelijk een betere bemaling van de Friese boezem komen. De VVD wil een boezem-bemalingcapaciteit die groter is dan de maximale toevoer naar de boezem door realisatie van een groot gemaal op Lauwersoog (realisatie 2015) en bij nood inzetbare grote maalcapaciteit in Harlingen.

2. Waterzuivering: de doelmatigheid van de installaties moet worden vergroot door samen met gemeenten te werken aan een geringere toevoer van relatief schoon regenwater.
3. Kwaliteitsbeheer oppervlaktewater: het oppervlaktewater wordt sterk beïnvloed door de overstorten en de kwaliteit van de rioolwaterzuiveringen. De VVD wil zo min mogelijk overstorten. Verzilting moet worden tegengegaan door goede doorspoeling van de betrokken gebieden.

DROGE VOETEN VOOR IEDEREEN!

Waddenzee

De Waddenzee is een bijzonder natuurgebied. Daarmee is dit gebied van grote waarde voor Nederland en rust er een zwaar beschermingsregiem op. Het unieke karakter van het gebied mag echter niet betekenen dat de ontwikkeling van het gebied stilstaat. Het Waddengebied zelf is voortdurend in beweging, het is een dynamisch natuurgebied. De VVD is voorstander van minder bestuurlijke drukte rond de Waddenzee, hiervoor zal in de komende periode en concreet voorstel moeten worden uitgewerkt. De VVD beschouwt het rapport Berenschot over de bestuurlijke organisatie van de Wadden als een goede eerste aanzet om dat te realiseren.

VVD Fryslân blijft voorstander van duurzame economische groei in het Waddengebied, de waddengemeenten en op de Waddeneilanden. Duurzame ontwikkeling draagt bij aan het voortbestaan van het gebied, alsook aan het onderhoud ervan.

Harlingen moet zich als toeristische en industriële haven verder kunnen ontwikkelen. Een goede bereikbaarheid over land en vanaf het water is hiervoor onontbeerlijk. Vanuit veiligheidsoverwegingen is een tweede havenmond bij Harlingen volgens de VVD nog steeds wenselijk. Vaargeulen moeten op voldoende diepte worden gebracht en gehouden in relatie tot de haven- en toeristische activiteiten.

De VVD is voorstander van zoutwinning buitendijks, vanwege de consequenties van bodemdaling in het binnendijkse gebied. Bij buitendijkse winning zullen naar verwachting de effecten verwaarloosbaar zijn vanwege de alom bekende dynamiek van het wad.

Gevolgen, zoals bodemdaling door gas- en zoutwinning, moeten inzichtelijker worden gemaakt. Bij verwachte bodemdaling moet onderzocht zijn of dit kan worden beperkt of vermeden.

7. Zorg

Jeugdzorg

Een deel van de jeugdzorg is tot nu toe een wettelijke taak van de provincie. De VVD wil de zorg voor jongeren in één hand, dicht bij huis en laagdrempelig. Nu is er teveel sprake van versnippering in de zorg. Het Rijk heeft aangegeven dit te willen ondersteunen door te regelen dat gemeenten verantwoordelijk worden voor de uitvoering van alle jeugdzorg. Teveel kinderen met 'normale' problemen bevolken de professionele zorg en daardoor is er geen plaats voor echt problematische gevallen. De wachtlijsten kunnen niet worden opgelost door nog meer gemeenschapsgeld in de jeugdzorg te pompen. Alleen door meer nadruk te leggen op preventie en efficiëntie kan het systeem worden verbeterd. Dit kan door de preventieve gezondheidszorg voor kinderen van 0 tot 18 jaar in één hand te houden.

Jeugdzorg zal naar verwachting de komende tijd worden overgedragen van de provincie naar de gemeenten. De gemeenten moeten daarvoor wel voldoende zijn toegerust, de provinciale deskundigheid moet goed worden overgedragen. Het nieuwe regeerakkoord geeft aan dat alle gelden worden overgeheveld naar de gemeenten, dat wil zeggen ook de middelen die de provincie hiervoor inzet vanuit hun algemene middelen.

Gezondheidszorg

De VVD is groot voorstander van versterking van de positie van de consument/patiënt in de zorg. De VVD wil blijvende versterking van de positie van de patiënt via het Friese patiëntenplatform Zorgbelang, waaronder ook ouderenzorg, via de AWBZ, valt.

Uitgangspunt van de VVD is dat de zorg kleinschalig, in de buurt en persoonsgericht is en tegelijkertijd betaalbaar en toegankelijk wordt gehouden. De patiënten uit Fryslân moeten voor zoveel mogelijk behandelingen in de buurt of in ieder geval in Fryslân terecht kunnen, zoals in de streekziekenhuizen. Topmedische zorg voor de Friese patiënt moet zoveel mogelijk in het Medisch Centrum Leeuwarden beschikbaar zijn.

Gelet op het takenpakket en de voortschrijdende marktwerking kan de provincie de verdeling van het zorgaanbod en andere ontwikkelingen maar deels beïnvloeden. Enerzijds door het stimuleren van een sterke patiëntenbeweging en anderzijds door landelijk de vinger aan de pols te houden bij het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Tweede Kamer en een alerte lobby waar nodig te voeren (bv voor behoud hartoperaties).

Een typisch aan het dunbevolkte landelijke gebied verbonden probleem, is het risico van onvoldoende zorgvoorzieningen op bereikbare afstand. Denk daarbij aan verloskundige - of huisartsenzorg. Hierop moet de provincie attent blijven; zij kan stimuleren dat de verantwoordelijken daarop worden aangesproken, bijvoorbeeld door Zorgbelang.

De zorg is daarnaast een belangrijke bron voor werkgelegenheid in Fryslân. Het is één van de snelst groeiende economische sectoren van Fryslân; deze sector moet dan ook de ruimte krijgen. Zorgtoerisme moet worden gestimuleerd.

Sociale zaken

Het voortouw in het sociale domein laat de provincie aan de gemeenten. De VVD vindt dat de provincie niet aan armoedebeleid moet doen. Dat is een taak van rijk en gemeenten. De (nood-)opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers is ook geen taak van de provincie.

8. Onderwijs

De VVD vindt ontplooiingskansen belangrijk voor iedereen, zeker ook als het gaat om kinderen. Kansen voor burgers op zelfstandigheid en een actieve deelname aan de maatschappij worden vergroot met goed onderwijs. Daarnaast is goed onderwijs een belangrijke vestigingsfactor voor bedrijven.

Basisonderwijs

Het Friese basisonderwijs scoorde landelijk niet goed. De provincie heeft zich ingezet om daarin verbetering te brengen, ook al is het rijk verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. Ondanks de aanzienlijke verbetering zijn er nog enkele zwakke en zeer zwakke scholen in Fryslân. Rijk, gemeente en scholen gaan over het onderwijs, maar de VVD vindt dat zolang niet elke school van de rode lijst is de provincie een taak heeft om te zorgen dat dit verbetert. Want daarvoor vindt de VVD onderwijs te belangrijk. Wat de VVD betreft mogen er in 2015 geen (zeer) zwakke scholen meer zijn in Fryslân. De VVD is er voorstander van dat (zeer) zwakke scholen sneller kunnen worden gesloten, als een gegeven kans op verbetering niet is benut. De VVD vindt dat de provincie bij het Rijk moet blijven aandringen op aandacht voor het specifieke van het Friese onderwijs (taal/ fijnmazigheid).

Het project Boppeslach heeft een goede impuls gegeven aan verbetering in afwachting van acties vanuit de eigenlijk verantwoordelijke partijen. In gebieden waar zwakke scholen zijn, zijn óók goede scholen. Hoe kan het dat er blijkbaar scholen zijn die met hetzelfde type leerlingen wél goed presteren? Daarom bestaat de mogelijkheid op het delen van die kennis van sterke scholen met zwakke scholen. Het verbeteren van de (zeer) zwakke scholen moet echter niet meer worden vermengd met doelstellingen voor het Friese taalbeleid. Goed onderwijs begint met goede lespakketten en goede leerkrachten en moet uitmonden in een laag schoolverzuim. Zolang het Rijk zijn verantwoordelijkheid niet neemt, de VVD spreekt het Rijk hierop aan, moet het beleid op dit terrein voortvarend worden voortgezet.

Kennis en hoger onderwijs

Het gaat niet alléén om kansen voor kinderen. De regionale economie heeft een goed opgeleide beroepsbevolking nodig. Fryslân moet ambitie hebben als het gaat om kennis en innovatie. Het vasthouden en aantrekken van kennis naar onze provincie verdient daarom de aandacht. De VVD juicht initiatieven toe waarbij hoogwaardige kennis en het bedrijfsleven gezamenlijk optrekken. Juist kennisintensieve bedrijven kunnen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van Fryslân, zonder de kernwaarden van de provincie in gevaar te brengen.

Initiatieven als de kennis-, de water- en de landbouwcampus vindt de VVD Fryslân dan ook van groot belang. De doorontwikkeling moet gezamenlijk met gemeenten, onderwijs en bedrijfsleven worden opgepakt.

In het onderwijs moet al gericht aandacht worden gegeven aan de eisen van de arbeidsmarkt in relatie tot de mogelijkheden die de individuele leerlingen hebben.

De VVD wil het hoger onderwijs stimuleren en steunt dus ook de University Campus Fryslân. De hogescholen in Leeuwarden moeten intensiever met elkaar samenwerken. Er wordt nu te vaak samenwerking gezocht met onderwijsinstellingen buiten Fryslân, zoals Groningen, Zwolle en Wageningen. Dit heeft het risico in zich dat de instituten in Leeuwarden worden uitgehold. Dat wil de VVD voorkomen. Het aanbod aan opleidingen moet juist verder worden versterkt en uitgebreid, bijvoorbeeld door weer culturele opleidingen te bieden. Ook moet er maximale aandacht zijn voor aansluiting van het onderwijs op het bedrijfsleven. Aanbod en vraag moeten beter matchen.

9. Fryske taal, cultuur en sport

Cultuur

Bij cultuur moeten, vanwege bestuurlijke drukte, de taken worden verdeeld tussen Rijk en gemeenten. Op de beperkte rol van de provincie zijn twee uitzonderingen. Ten eerste wanneer cultuur medebepalend is voor de provinciale economie en ten tweede als sprake is van provinciale cultuur. Beide spelen in sterke mate in Fryslân. Zo is cultuur een van de voorwaarden voor een gezond en aantrekkelijk provinciaal vestigingsklimaat, zeker daar waar andere vestigingsfactoren minder aanwezig zijn (zoals nabijheid Randstad en hoge snelheidslijnen). Maar cultuur zit te veel in de houdgreep van de overheid: de staat betaalt en bepaalt. De rol van de overheid moet worden verkleind net als de afstand tussen mensen uit de cultuurwereld en de burger.

De Friese taal is voor Fryslân een belangrijk en uniek cultuuraspect. De erkenning als tweede Rijkstaal heeft gevolgen voor de rol van de provincie Fryslân daarin. De VVD wil de Friese taal blijven stimuleren met succesvolle projecten als Tomke, het rugzakje, etc. De Friese taal en cultuur zijn ook vanuit toeristisch oogpunt een "unique selling point". Dat geldt ook voor de typisch Friese sporten, zoals het skûtsjesilen, kaatsen en fierljeppen.

Cultuurtoerisme is nog onvoldoende ontwikkeld, terwijl er in Nederland toenemende belangstelling voor is om voor cultuur en natuurschoon in eigen land met vakantie te gaan. Dit hangt samen met de vergrijzing. Redenen genoeg om als Fryslân goed zicht te houden op mogelijke manco's in Rijks- of gemeentelijk beleid voor investeringen in cultuur en waar nodig de regierol op te pakken.

Het behoud van cultureel erfgoed en monumentenzorg zijn taken waarbij de VVD wel een belangrijke rol ziet voor de overheid. Waar het Rijk en gemeenten hun rol niet oppakken, kan de provincie kijken wat zij kan doen. Zo is de VVD voor steun aan het behoud van monumentale (kerk)gebouwen en molens als monument. Fryslân heeft cultureel veel te bieden, waaronder unieke oude, soms Middeleeuwse panden, talloze monumentale steden, stadjes en dorpen, aantrekkelijke kleine musea en een prachtig

cultuurlandschap. Het kazemattenmuseum Kornwerderzand is landelijk uniek cultureel historisch erfgoed. De provincie en het Rijk moeten een goede exploitatie en toegankelijkheid waarborgen.

Het historisch aanbod kan met behulp van de ICT-infrastructuur onder de aandacht worden gebracht van een breder publiek.

De VVD wil Fryslân cultureel beter op de kaart te zetten, ook vanuit economisch perspectief. Het verkrijgen van betere Europese bekendheid van de cultuur in Fryslân is een belangrijk doel.

Festivals en tentoonstellingen

In verschillende plaatsen in Fryslân is inmiddels een goede culturele infrastructuur voor handen. In de afgelopen tijd heeft de provincie fors geïnvesteerd in het Fries Museum in Leeuwarden, maar ook in het cultureel kwartier in Sneek. Om de investeringen straks ook voldoende te kunnen benutten, wil de VVD Fryslân de komende jaren op cultureel gebied vooral investeren in culturele festivals en tentoonstellingen met een bovenregionale uitstraling en aantrekkingskracht. Niet in stenen, maar in activiteiten. Daarbij is spreiding over de seizoenen noodzakelijk. Cultuur kan het hele jaar door bezoekers naar de provincie trekken en zorgt ervoor dat bezoekers nog een keer terugkomen. Uiteindelijk levert dit bestedingen en werkgelegenheid op.

Regionale media

De VVD vindt dat Omrop Fryslân naast de gangbare rol die een regionale omroep speelt in Fryslân, ook een specifieke taak heeft in het stimuleren van de Friese taal. Dit rechtvaardigt handhaving van de huidige extra financiële bijdrage, die wel herkenbaar moet zijn binnen het totale kader van provinciale uitgaven aan het Friese taalbeleid.

Omrop Fryslân heeft daarnaast een belangrijke functie als rampenzender bij calamiteiten. In dat kader moet bij rampen de nieuwsuitzending zowel in het Frysk als in het Nederlands worden gedaan. Een verwarrende situatie als bij de recente calamiteit in Dronrijp mag niet meer voorkomen.

Omrop Fryslân voorziet bovendien in een behoefte aan regionaal nieuws en actualiteiten. De VVD vindt dat de publieke omroep niet de concurrentie moeten aangaan met commerciële zenders. Omrop Fryslân moet zich daarom concentreren op nieuws, Friese cultuur en achtergronden en niet op amusement.

Sport

Breedtesport is een taak van gemeenten, de provincie heeft in dat opzicht geen rol. Subsidies op dit terrein moeten worden afgebouwd in de periode 2011 -2015. Daar waar sport ook economische betekenis heeft, is de VVD Fryslân bereid te investeren. Het gaat dan om de ontwikkeling van Heerenveen als sportstad en om de watersport. Dat geldt ook voor grootschalige regionale of landelijke (top-)sportevenementen, die bezoekers naar de provincie trekken. Als de Olympische Spelen in 2028 in Nederland worden georganiseerd, moeten alle watersport onderdelen in Fryslân plaatsvinden.

10. Besturen in Fryslân

Samen werken aan Fryslân!

Fryslân moet zelfstandig blijven. Samenwerken vindt de VVD wenselijk, maar met behoud van de eigen identiteit. De VVD wil een provinciaal openbaar bestuur dat duidelijk herkenbaar is.

Samenwerking met de provincies Groningen en Drenthe zal een duidelijke meerwaarde moeten opleveren, wil continuering plaatsvinden. Bij experimenten op het gebied van operationele samenwerking in noordelijk verband moet eerst worden bekeken of er binnen de provincie Fryslân niet een soortgelijk effect met andere vormen van samenwerking kan worden gerealiseerd. Ook dient de blik gericht te zijn op het westen, op sommige terreinen zal samenwerking met de Kop van Noord-Holland wellicht meerwaarde kunnen opleveren en effectiever kunnen zijn. Van de drie noordelijke provincies ligt Fryslân het dichtst bij de Randstad.

Het Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN) is recent aangepast waarbij het economisch debat naar de deelnemende staten is teruggegaan. Als geldstromen die via SNN lopen steeds kleiner worden, moet SNN evenredig afslanken. Overbodige bureaucratie moet worden vermeden.

Bestuurlijke organisatie

De VVD is van mening dat Fryslân behoefte heeft aan robuuste, bestuurskrachtige gemeenten, de eerste overheid. Samenwerking tussen gemeenten wordt niet van de hand gewezen, maar een effectieve democratische controle en rechtstreekse politieke aansturing vanuit een gemeenteraad verdwijnen uit het zicht als een gemeente zich vanuit een te kleine omvang moet uitleveren aan allerlei gemeenschappelijke regelingen. Gesprekken over gemeentelijke herindeling zijn dan niet onlogisch. De provincie moet dergelijke initiatieven faciliteren.

De VVD vindt daarnaast wel dat de provincie moet ingrijpen wanneer de indruk bestaat dat samenwerkingsverbanden worden aangegaan als schijnoplossing voor gebrek aan bestuurskracht. Dat geldt evenzeer voor situaties waarbij één gemeente een proces van samenwerking tussen meerdere gemeenten frustreert. De provincie moet bereid zijn taken en middelen over te dragen aan gemeenten die dat ook daadwerkelijk aankunnen.

Ten aanzien van de watertaken moet de taakverdeling tussen provincie en Waterschap volstrekt helder zijn en doelmatigheid van werken vanzelfsprekend.

Provincie nieuwe stijl

De provincie nieuwe stijl heeft een beperkt takenpakket, dat met name in het fysieke domein ligt. Infrastructuur, water en ruimte vormen de hoofdmoot van het werk van de provincie. Economie, met een uitwaaiing naar het (hogere) onderwijs, het Frysk en cultuur vormen daarop een logische aanvulling. Bij een ander en meer gereduceerd takenpakket past een nieuwe, slankere organisatie. De provincie moet weten wat ze wil en daar op een zo efficiënt mogelijke wijze op inzetten. De provincie is qua omvang

van werkzaamheden te groot en te breed en met alles een beetje bezig. En daarmee is teveel sprake van een blind schot: er wordt op alles geschoten, maar niet gericht en daardoor niet efficiënt en effectief.

Ook zijn er teveel aan de provincie gelieerde bureautjes en organisaties die zich bezig houden met beleid en zich bemoeien met uitvoeringstaken. Wanneer wordt teruggekeerd naar de kerntaken en het ambtelijk apparaat flink moet worden afgeslankt dan geldt dit evenzeer voor werkzaamheden die door of namens de provincie door externen worden verricht.

Doelmatigheid van de provinciale organisatie heeft de VVD hoog in het vaandel. In dit kader past ook het verminderen van regels, wetten en bemoeienissen vanuit de overheid. De VVD wil daarom een volledige doorlichting van uitvoeringsregels en beleidsdocumenten. De provincie krijgt steeds meer taken vanuit Den Haag of Brussel. Bij het oppakken van deze nieuwe taken moet voortdurend de vraag worden gesteld of andere taken niet kunnen worden afgestoten of overgedragen. De VVD gaat voor minder regels, minder bureaucratie en minder ambtenaren.

MEER VOOR MINDER!

Rijk

Om er voor te zorgen dat Fryslân in beeld is en blijft voor ontwikkelingen die landelijk en/of Europees worden aangestuurd, is het van belang dat er korte lijnen zijn naar de politici in Den Haag en Brussel. VVD Fryslân heeft deze contacten en zal daarvan de komende vier jaar intensief gebruik maken.

De VVD vindt dat de provincie Fryslân in Den Haag/Brussel ook intensiever gebruik kan maken van de Noordelijke lobbyist. En als dit op korte termijn geen goede resultaten oplevert, moet de provincie een eigen lobbyist inzetten, eventueel in samenwerking met de grote gemeenten in de provincie.

Bij overdracht van taken van het Rijk aan de provincie, zal de VVD ervoor waken dat het Rijk geen korting toepast op de gelden die nodig zijn bij de uitvoering van deze taken, maar de benodigde financiële middelen ook één-op-één worden overgedragen aan de provincie. Bij de uitvoering van deze nieuwe taken moet de provincie zaken doen met de uitvoeringsorganisaties van de ministeries. Voor de VVD zijn op dit punt een paar dingen van groot belang: de provincie moet een belangrijke positie krijgen in de daadwerkelijke aansturing van de organisatie en op termijn moet de gedwongen winkelnering verdwijnen.

Europa

De Europese Unie heeft een steeds grotere invloed op regio's in Europa. Provincies voeren Europees beleid uit voor regionale economie, milieu (klimaat en energie), plattelandontwikkeling en ruimtelijke ontwikkeling. Bij vertalen van Europese wet- en regelgeving naar de praktijk letten provincies ook op uitvoerbaarheid ervan. Ze zetten Europese instrumenten (subsidies, kennis, etc.) in om ambities van (grensoverschrijdende) regio's te bereiken.

De VVD vindt dat provincies, dus ook Fryslân, daarom een actieve rol moeten spelen bij Europese besluitvorming, via contacten met de Tweede Kamer, Europarlement en lobbyisten en investeren in kennis daarover. Zij moeten hun belangen gericht behartigen in Europa en Brussel en in samenwerking met andere regio's in Europa. Provincies moeten de kansen benutten die Europa biedt, maar ook bewaken dat Europa zich niet bezighoudt met zaken die beter decentraal, dus niet door Europa maar in de landen zelf, kunnen worden geregeld.

11. Financiën

De financiën van de provincie staan zwaar onder druk; er moet structureel heel fors worden bezuinigd. Vanuit het Rijk zal veel minder geld in het Provinciefonds worden gestort en de dividenden van Nuon zijn voor een groot deel verleden tijd. Het financieren van omvangrijke beleidsprogramma's met incidentele middelen zal daarmee steeds moeilijker worden.

De VVD blijft zich inzetten voor een sluitend huishoudboekje van de provincie. Ook wanneer het gaat om nieuw beleid moeten alle financiële consequenties in beeld zijn gebracht. Daaronder valt ook het kritisch kijken naar de (omvang) van de eigen organisatie.

De VVD is een voorstander van het voeren van een verregaande takendiscussie waarbij alle provinciale activiteiten kritisch worden getoetst op het bereikte effect. Daarbij wordt telkens de vraag gesteld of de provincie een rol dient te hebben bij deze activiteiten.

De VVD vindt dat het subsidiebeleid moet worden geschoeid op het nieuwe beperkte takenpakket van de provincie en dat op andere terreinen een zeer terughoudend beleid moet worden gevoerd. Bij het aanwenden en beschikbaar stellen van provinciale middelen moet ook de vraag worden gesteld wat het multiplier effect is. Bijdragen die leiden tot grotere investeringen op korte termijn met positieve effecten op de werkgelegenheid, hebben dan een plus in de huidige economische omstandigheden.

Verder moet het voor de inwoners van Fryslân duidelijk herkenbaar zijn waaraan de provinciale belastinggelden worden uitgegeven. Er moet een relatie blijven tussen het doel van de heffing en de bestedingen, zoals bijvoorbeeld de provinciale opcenten en de infrastructuur. De lasten voor de burger moeten zo laag mogelijk worden gehouden. De Friese opcenten mogen wat de VVD betreft hooguit worden verhoogd met het inflatiepercentage.